נערה שנתפתתה פרק רביעי כתובות מו.

רב פפא אמר. לעולם מלקות ממש ומאי בעל לוקה לא בעל איגו לוקה דקאמר בהך ברייתא ממון דמאה סלע קאמר: **חצי ערכו.** לפי שניו דערך קלוב בפרשה[ה] לפי השניס: **גוירה חצי ערכו.** דמשמע חצי ערך שלם שקלוב לו לפי שניס: **אמו ערך חציו.** עלי והאומר ערך חציו עלי אי ערך ראשי אי לבי עלי נותן ערך שלם דהוה ליה מעריך אבר שהנשמה תלויה בו וגבי ערכין כתיב (ויקרא כז) בערכך נפשות שהמעריך אבר שהנשמה תלויה בו נותן קצבה שנתנה בו תורה: **ויסרו מויסרו ויסרו מכן.** כתיב הכא ויסרו אותו וכתיב גבי קורבן ומורה[ו] ויסרו מה להלן בן עמו אף כאן בן עמו והייגו ויסרו דהכא מויסרו דהתם והוא ויסרו דהתם מכן שעמו דלגמרייה לבן שעמו על ויסרו דהכא והכא ילף בן דמייתיגן הכא מבן והיה אם בן הכות מה התם מלקות אף הכא מלקות: **ונשמרת מכל דבר רע.** וכל מקום שנאמר השמר פן ואל איגו אלא לא תעשה[ז]: **לכדרכי פנחס.** כמסכת עבודה זרה: **שלא יהרהר כיוס ויבא לידי עומאה כלילה.** דסמיך ליה כי יהיה בך איש וגו'[ח]: **רך לזה.** וכמיל לשון רך לי תהיה: **לא אמר לעדים.** המעידים על זנותה: **שכרן בקרקע.** לרבי יהודה מהו מיון דמרבית גמר כסף או אוכל בעיגן דהוו מטלטלין דכתיב לעיגן רבית או דלמא לממון הוא דגמר ג"ש ואפי' מקרקעי: **על נשואין בראשונים.** כגבה ולא הוציא ש"ר וגבה והחזירה ואמר כך מוציא שם רע לא מצאתי בתולים לנישואין קמאי: **ולא ליכס.** אין יכס שהוציא שם רע על נישואי אחיו בכלל פרשה זו לטעון טענת בתולים. איפשיטא ליה בעיא בתרייתא: **וינשה מעיקרא יש לה כתובה מנה.** קשבר בנשה בחזקת בתולה ומצאתא בעולה יש לה כתובה מנה: **כשרי בתולים.** עדים שיזימו או יכחישו את אלו ויכשירו את כתך לבתולה גמורה: **כשרי בתולי בפי.** עדים המזימין את עדיו: **שלא מיגו שחלק הכתוב.** משכני אשה כתיב [ויקרא יח] שני משכבותיה שוין לכל משפט עריות: **בתוליה שם רע חלק.** שאם הביא עדים שנבעלה מרוסמו שלא כדרכה ומצאתו זוממין איגו נותן מאה סלע דלא מצאתי בתולים כתיב[ט] בתולים: **איגו חייב עד שיבעול שלא כדרכה.** כלומר כשבעל נאמרו דברים ובעילתו אפילו היא שלא כדרכה כי היכי דלא מלק בשאר עושין אבל ביאה של זנות שהוא מוציא לגו עליה צריך שיאמר על ביאה כדרכה ולקמן מפרש לה: אידי

אתיא שימה שימה. נראה דלאו ג"ש גמורה היא מדבעי בסמוך שכבן בקרקע או בפחות משוה פרוטה מהו אף ע"ג דאין רבית בקרקע אלא דוחקא דומיא דכסף ואוכל ולא בפחות משוה פרוטה מדאמר ברים אחיהו שך (כ"מ דף פא. וסס) למה לי דכתב רחמנא לאו בגזל לאו ברבית לאו באונאה ואם יש רבית בפחות משוה פרוטה הא מיצטריך לאו ברבית לפחות משוה פרוטה והכי נמי לא ילפינן מיניה דמה לרבית שכן יש בפחות משוה פרוטה והא דאמר בערכין (דף לא. וסס) גבי בתי ערי חומה רבית הוא אלא שהתורה המירתו התם מתיב ריבית לפי שעומד בבית בשכר המתנת מעותיו אבל אם אדם לוה שדה שאם שטפה נהר יפרע לו שדה ואלי לו עשר גפנים טעונות פגין או כוסר ב"מ דלכולי עלמא בקרקע דמיא לשנועה ולכל דבר שמא כי האי גוונא לא הוי רבית בקרקע: **בשלמא** לר"א בן יעקב היינו דכתיב ופרשו השמלה. תימה דע"כ בשיש עדים שזינתה מיירי דמשום שלא ימלאו על השמלה דס בתולים אין להורגה מ"כ מה תועלת יש בפרישת השמלה דפשיטא דלא מיתחמשי עדים בשביל כך דיש לתלות שהנואף הטה וי"ל דשבר דלא מיתייב אלא אם כן העיד פניו לשנות הידוע שמתליף להראות השמלה בלא בתולים לבית דין ונמצא שקרן שהיא מלאה דס:

דברים ששם לה. לא מלשון שמלה דריש להא מפרש בברייתא דמייתי שמלה כשמלה מדשה אלא ליגמא דקרא נקט ושם לה עלילות דברים: ואימא

רב פפא אמר מאי בעל לוקה דקתני התם ממון וקרי ליה לממון מלקות אין והא [ח]תנן [ט]האומר חצי ערכי עלי נותן חצי ערכו רבי יוסי בר' יהודה אומר לוקה ונותן ערך שלם לוקה אמאי אמר רב פפא לוקה בערך שלם מאי טעמא גזירה חצי ערכו אטו ערך חציו [י]וערך חציו הוי ליה אבר שהנשמה תלויה בו ת"ר [יא]וענשו אותו זה ממון [יב]ויסרו זה מלקות בשלמא וענשו זה ממון דכתיב וענשו אותו מאה בסף ונתנו לאבי הנערה אלא ויסרו זה מלקות מנלן [יג]א"ר אבהו למדנו יסרו [יד]מיסרו ויסרו מבן ובן מבן [טו]והיה אם בן הכות הרשע אזהרה למוציא שם רע מנלן ר' אלעזר אמר [טז]מלא תלך רכיל רבי נתן אומר [יז]מונשמרת מכל דבר רע ורבי אלעזר מאי טעמא לא אמר מהאי ההוא מיבעי ליה לכדר' פנחס בן יאיר ונשמרת מכל דבר רע [יח]מכאן אמר ר' פנחס בן יאיר [יט]אל יהרהר אדם ביום ויבא לידי טומאה בלילה ור' נתן מאי טעמא לא אמר מהאי ההוא [כא]אזהרה לב"ד שלא יהא רך לזה וקשה לזה [כב]לא אמר לעדים בואו והעידוני והן מעידים אותו מאליהן הוא אינו לוקה ואינו נותן מאה סלעים [כג]היא וזוממיה מקדימין לבית הסקילה היא וזוממיה סלקא דעתך אלא או היא או זוממיה מקדימין לבית הסקילה טעמא דלא אמר להו הא אמר להו אע"ג דלא אגרינהו לאפוקי מדר' יהודה דתניא רבי יהודה אומר אינו חייב עד שישכור עדים מ"ט דר' יהודה אמר ר' אבהו אתיא שימה שימה כתיב הכא [כד]ושם לה עלילות דברים וכתיב התם [כה]לא תשימון עליו נשך מה להלן ממון אף כאן ממון אמר רב נחמן בר יצחק וכן תני רב יוסף צידוני בי רבי שמעון בן יוחאי אתיא שימה שימה בעי רבי ירמיה שכרן בקרקע מהו בפחות משוה פרוטה מהו שניהם בפרוטה מהו בעי רב אשי [כו]הוציא שם רע על הנישואין הראשונים מהו על נשואי אחיו מהו פשוט מיהא הדא [כז]דתני ר' יונה [כח]את בתי נתתי לאיש הזה [כט]לזה ולא ליבם מאי רבנן ומאי ר' אליעזר בן יעקב דתניא [ל]כיצד [לא]הוצאת שם רע בא לבית דין ואמר פלוני לא מצאתי לבתך בתולים אם יש עדים שזינתה תחתיו יש לה כתובה מנה אם יש עדים שזינתה תחתיו יש לה כתובה מנה בת סקילה היא הבי קאמר אם יש עדים שזינתה תחתיו בסקילה זינתה מעיקרא יש לה כתובה מנה נמצא ששם רע אינו שם רע הוא לוקה ונותן מאה סלע בין בעל ובין לא בעל רבי אליעזר בן יעקב אומר לא נאמרו דברים הללו אלא כשבעל בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב היינו דכתיב [לב]ובא אליה ואקרב אליה אלא לרבנן מאי ובא אליה ואקרב אליה ובא אליה בעלילות ואקרב אליה בדברים בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב היינו דכתיב [לג]לא מצאתי לבתך בתולים אלא לרבנן מאי לא מצאתי לבתך בתולים לא מצאתי לבתך כשרי בתולים בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב היינו דכתיב [לד]ואלה בתולי בתי אלא לרבנן מאי ואלה בתולי בתי [לה]ואלה כשרי בתולי בתי בשלמא לר"א בן יעקב היינו דכתיב ופרשו השמלה אלא לרבנן מאי ופרשו השמלה אמר רבי אבהו פרשו מה ששם לה כדתניא ופרשו השמלה מלמד שבאין עדים של זה ועדים של זה ובוררין את הדבר כשמלה חדשה רבי אליעזר בן יעקב אומר דברים כבתבן שמלה ממש שלח רבי יצחק בר רב יעקב בר גיורי משמיה דרבי יוחנן אע"ג [לו]שלא מצינו בכל התורה כולה שחלק הכתוב בין ביאה כדרכה לביאה שלא כדרכה למכות ולעונשין אבל מוציא שם רע חלק [לז]אינו חייב עד שיבעול שלא כדרכה ויוציא שם רע כדרכה כמאן אי כרבנן אף על גב דלא בעל אי כר' אליעזר בן יעקב אידי

ואלה בתולי בתי [לה]ואלה כשרי בתולי בתי בשלמא לר"א בן יעקב היינו דכתיב ופרשו השמלה אלא לרבנן מאי ופרשו השמלה אמר רבי אבהו פרשו מה ששם לה כדתניא ופרשו השמלה מלמד שבאין עדים של זה ועדים של זה ובוררין את הדבר כשמלה חדשה רבי אליעזר בן יעקב אומר דברים כבתבן שמלה ממש שלח רבי יצחק בר רב יעקב בר גיורי משמיה דרבי יוחנן אע"ג [לו]שלא מצינו בכל התורה כולה שחלק הכתוב בין ביאה כדרכה לביאה שלא כדרכה למכות ולעונשין אבל מוציא שם רע חלק [לז]אינו חייב עד שיבעול שלא כדרכה ויוציא שם רע כדרכה כמאן אי כרבנן אף על גב דלא בעל אי כר' אליעזר בן יעקב אידי

מסורת הש"ס

א) [ל"ל והא תניא סיורים כמיתומא], ב) [רכיון כ. (תוס' ערכין פ"ג ע"ס)], ג) סנהדרין עא.; ד) ע"ז כ: ע"ס שקלים פ"ג הי"ג, ה) (תוספ' פ"ח ע"ס), ו) [לעיל מה.], ז) לעיל כב, ח) לעיל יא., ט) [ויקרא כז], י) [דברים כא], כ) (עירוכין לו.], ל) [דברים כב], מ) [דברים כב].

תורה אור השלם

1. וְהָגִּישׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶסֶף וְנָתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו:
דברים כב יט
2. וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא אֶת הָאִישׁ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ: דברים כב יח
3. כִּי יִהְיֶה לָאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם: דברים כא יח
4. וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹת הָרָשָׁע וְהִפִּילוֹ שָׁפֹט יַשְׁפִּטוּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר: דברים כה ב
5. לֹא תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְיָ: ויקרא יט טז
6. כִּי תֵצֵא מִחָנֶה עַל אֹיְבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכֹּל דָּבָר רָע: דברים כג י
7. וְשַׁמְתָּ לְךָ עָלִיל דברים והרצא עָלֶיהָ שֵׁם רָע וְאָמַר אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וְאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים: דברים כב יד
8. אִם כֶּסֶף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי אֶת הֶעָנִי עִמָּךְ לֹא תִהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה לֹא תָשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ:
שמות כב כד
9. וְאָמַר אֲבִי הַנַּעֲרָ אֶל הַזְּקֵנִים אֶת בִּתִּי נָתַתִּי לָאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וַיִשְׂנָאֶהָ: דברים כב טז
10. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ וּשְׂנֵאָהּ:
דברים כב יג
11. וְהִנֵּה הוּא שָׂם עֲלִילֹת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא מָצָאתִי לְבִתֵּךְ בְּתוּלִים וְאֵלֶּה בְתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׂוּ הַשִּׂמְלָה לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר: דברים כב יז

עין משפט נר מצוה

לב א ב מיי' פ"ג מהל' ערכין הל' ג סמג עשין קכח:
לג ג מיי' פכ"ח מהל' מיטורי ביאה הל' ה כמ סמג לאוין קכז עוש"ע אה"ע סי' כג סעיף ג:
לד ד מיי' פכ"ח מהל' סנהדרין הל' ו סמג עשין קמ עוש"ע ח"מ סי' י סעי' ו:
לה ה מיי' פ"ג מהל' נערה בתולה הל' יא עוש"ע סי' קנו:
לו ו ז מיי' שם הל' ט:
לז ח ט י מיי' שם הל' ו יב:
לח כ מיי' פ"ח מהל' מיטורי ביאה הל' י סמ ח סמג לאוין כ עוש"ע אה"ע סי' כ סעי' ח בהגה"ה:
לט ל מיי' פ"ג מהל' נערה הל' יז:

מוסף רש"י

למדנו יסרו מיסרו. ויסרו דמוציא שם רע מויסרו אותו דכן מורה ומורה, והכאן ויסרו דכן מורה ומורה למדנו מכן דכתיב גביה כן והכאן כן למדנו מכן והיה אם כן הכות הרשע (סנהדרין עא.). ונשמרת מכל דבר רע. ומסיק ליה כי יהיה בך אים אשר לא יהיה טהור מקרה לילה, וקא מזהר ליה להשמר שלא יבא לידי כך (ע"ז כ:). היא. אם אמת היה, וזוממיה. עדים שהיו מעידים על זנותה וזממוה זוממין, מקדימין לבית הסקילה. כלומר ישמיטו בנקר לשם כי אין להם גם והמלגה מן המיתה הזאת (לעיל מה.). היא וזוממיה סלקא דעתך. אם אמת היה אין שקר, אלא או היא. אם אמת, או זוממיה. אם שקר (שם). לזה ולא ליבם. אם הוציא שם רע על נישואי אחיו, שאין היבם מידון כמוציא שם רע ליעבם כמאה כסף (לעיל כב.). כיצד הוצאת שם רע. ליעבם מאה כסף אם שקר ולשקל אם אמת היה, בא לבית דין. זקוק לנזה לב"ד ואומר מי (לעיל יא.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com